

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Передплата на рік \$4.00

Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man. Canada.

ПРОТИ НЕВИГІДНОГО ЗАКОНА.

Буржуазія завжди навчає робітників при помочі своїх інститутів і преси, що встановлює нові закони — свята річ і їх треба шанувати. Вона вчить їх, що тільки законним шляхом робітники мають добиватися своїх прав, змагатися до своїх цілей.

Звичайно це значить, що робітники мають завжди поступати тільки так, як на це дозволяє їм буржуазія. Бо хто ж встановлює ці закони, як не буржуазія, що має контроль над законодавчим тілом. Розуміється, закони ці встановлюються так, що вони обезпечують інтереси і панування буржуазії і всяка акція робітників, що змагає до повалення того панування, може легко бути витокована як незаконне діло. Буржуазія суди це частенько робітникам пригадує.

Але подавати часом закони, що невідгідні для буржуазії. Це такі закони, що їх буржуазія мусіла вписати в свій кодекс під чорпородом загрозливих догань організованих робітників. Такі закони, наприклад, як про охорону праці, відшкодування робітникам, про мінімальну платню робітникам і т.п. капіталістам не до вдоволи і вони їх старанно обходять всіма можливими дорогами. І це, звичайно, вдається, бо хто-ж, як не їхні власні суди наглядають за виконанням тих законів. Ну, а суди проти своїх панів чей-же не виступають.

Трапляються, однак, випадки, що придовлять капіталіста на нехтування такого закону і виходить "неприємність", згіршалою приклад для робітників. Тоді робляться всі можливі старання, щоб що "неприємність" затушувати.

Така "неприємність" трапилася на днях в Торонто. Придворно там одну добре відому чоколядову фірму на доманно закону про мінімальну платню. Ця фірма платить більш чим двом сотням дівчат, що в ній працюють, меншу платню, чим означено законом про мінімальну платню.

Виявилось це не завдяки догляді урядників, що мають нагляд над виконанням цього закону, а завдяки випадкові. В тій фірмі працював "таймкіпер", що звався Джансон, котрого фірма заставляла "фіксувати" картки, на яких записувано час праці і платню дівчат так, щоб вони виказували, немовби то дівчатам не належала така платня, якої вимагала постанова Ради Мініальної Платні. Джансон приносив старі картки до дому, випирав нові, а старі кидав до печі. Його брат Ален Р. Джансон зауважив це, розпитав про все як слід і одного разу предложив братові свою поміч, тоб-то згодився взнестися за нього старі картки до "форнейсу". Картки в огонь він не кинув, тільки сховав до кишені і приніс на мітинг Трейдс енд Лейбор Кавн'са.

Після гарячої дискусії над цією цікавою справою трейд-юнійний мітинг одностайно вирішив вдатися до провінціального державного прокуратора і зажадати назначення правительственной комісії для розслідування, як то виконється закон про мінімальну платню.

Зачувши про це, голова Ради Мініальної Платні Др. Мек-Миден поспішив з виправданнями компанії; замість того, щоб винувати потягнути до відповідальности. Він заявляв, що не бачить замі воай зі сторони компанії, що недоплачування дівчатам належних їм за працю грошей, діялося тільки через "помилки".

А. Р. Джансон заявляє, що згадана чоколядова фірма, щоб ці "помилки" направити, найняла злодія, щоб той викрав в нього картки, аби знищити доказ провини фірми. І дійсно одну пачку карток у Джансона вкрадено з його кімнати, але злодій відтак заніс їх до офісу одного з місцевих часописів, мабуть не погодившись з фірмою що до заплати за виконану "роботу".

Цікаво відмітити ще й те, що ця сама фірма, яка обдирала дівчат на сотні доларів, не доплачуючи їм належної їм платні, кілька тижнів тому віддала під суд п'ятьох робітників за те, що вони взяли собі чоколяди за п'ятдесят центів. Суд засудив кожного на \$50.00 грошевої кари або на місяць тюрми. Більшість з них мусіла відсидіти в тюрмі, бо не було чим заплатити грошевої кари.

Закон, що строго карає за посягання на приватну власність, для цієї фірми дуже вигідний і суд дає, щоб його повні застосовано. Але закон про мінімальну платню для нього не вигідний, вона його лопить і, як видно, "око справедливости" затмарилася і не бачило цього.

Добре поступив А. Р. Джансон, що став в обороні покривджених дівчат-робітниць. Добре зробила Трейдс енд Лейбор Кавн'са, що взяла цю справу в свої руки. Треба організованим робітникам викрияти "чесноту" і "справедливість" визискувачів, що недоводені законом грабниками, стараються ще й незаконно грабувати свої працюючі жертви. Чим скорше робітники пізнають справжнє обличчя грабників, тим скорше покладуть вони кінець грабжі людської праці незаконної і законної.

ПОБОЖНІ БАЖАННЯ ДОНОЩИКА.

Є собі на світі така українська креатура, що зветься Юлько Ситник. Це той самий Ситник, що був колись у Вінніпегу, де займався всячиною, був в Едмонтоні, звідкіль вихав тижнем через якусь клопоту, був і в Отаві, де за часу війни служив в офісі цензора і перерізував українські часописи та листи, чи нема в них щось небезпечного, про що доносив зараз цензурі, а тепер він опинився в Вест Форт Вільям, де займається доносимами на українських робітників і очернюванням їх при всякій нагоді.

Ми не робили-б йому чести та не згадували-б про нього, коли-б не те, що оце на днях він дав місцевій буржуазії у її Kiwanis Club предіказу "лекцію" про Українців, яку, як звичайно закінчив денунціуючо на українських робітників. Kiwanis Club, як відомо, шовіністична суббуржуазна організація, що дивиться на чужинських робітників та на чужинців взагалі, так

новити-б летючим слівцем, згорі.

До цього то клубу затаскався отой Ситник і розказав їм ось які цікаві речі про Українців (подаємо за "Дейлі Нюс Кропик"а, з 22. Листопада н. р., що виходить в Порт Артур):

"Ситник скінчив університет у Відні і є одним з провідників нових Канадійців з України в цій дістрикті. Українців в Канаді є околи 40,000, а в цьому числі відлучені Русини, Галиціє, Поляки, Росіяне і Буковинці. Він розказав історію України. Вивезена минулого року пшениця на вартість \$100,000,000 ніби-то з Росії, є владисто з України. "Ми не є — говорив Ситник — такими горожанами Канади, якими повинні бути. Наші діти знатимуть прекрасно англійську мову і душевно будуть більш Канадійцями". Відтак Ситник став говорити про червоних. Червоних не багато серед Українців. Українці через те повинні дуже встидатися (чи тому, що мало червоних? чи тому, що не люблять підлих підлизнів? — замітка складача.) В Форт Вільям і Вест Форт Вільям два товариства червоних мають тільки 100 членів, а про-канадійське українське товариство має 300 членів. Три українські часописи, що видаються у Вінніпегу три рази на тиждень (?!) — помішалось йому в голові — зам. складача) мають 40,000 читатів, а один "червоний" часопис, що виходить раз на тиждень має тільки 4,000 читачів. "Я вірю — говорив Ситник — хоч ми не маємо певного доказу, що цей "червоний" часопис є підтримуваний червоною пропагандою з Росії, бо з циркуляцією в 4,000 примірників часопис, що виходить тільки раз в тиждень і має дуже мало оголошень, сам не може вдержатися. Я думаю, що канадійське правительство повинно заборонити поширювання цього часопису".

А дальше згаданий англійський часопис подає такі слова Ситника: "Український робітник не відвчальний за цей червоний рух. Є провідники, платні за цю роботу. Їх треба позбавити депортацією, а коли не цим, то якимось иншим способом. Ви знайдете червоних Українців, що мають добрі позиції в елейсторах і инших місцях, вони належать до українського більшовицького елемента, під час коли про-бритійські України не можуть знайти праці". По скінченню промови, каже часопис, Ситникова ширю подякувано.

Преса не подає, чи пані були ласкаві поза устною подякою обійти Ситникова, що вони дадуть йому й платну роботу висліджування "червоних" Українців по елейсторах та инших місцях праці. А це мабуть й була вся ціль цього підлого денунціатора.

Сказати-б, що йшов він до чужинодній шовіністичної буржуазної організації дати дійсні інформації про Українців-не можна, бо з наведених вище винятків з рапорту англійського часопису ясно, що він ніяких таких інформацій не дав. Наоборот, він наліві щось такого про Українців в Канаді, що ніхто з цього нічого не зрозумів. Всіх Українців в Канаді він нарахував всього 40,000 і то ще ці Українці, після його інформації, складаються з Русинів, Галиціян, Поляків, Росіяні і Буковинців. Пречудні інформації!

Поки Ситник не інформувал англійської буржуазії про Українців, то Англійці знали, що в Канаді є Українців околи 300,000. Тепер Ситник намагається переконати їх, що це все дурнища, що рахунок цей фальшивий. Про українську пресу в Канаді він теж брехав і первертав факти до гори ногами. Цего не приходитьсь пояснювати, бо люде знають правду.

Одно Ситник сказав ясно і зрозуміло: він має побожні бажання, щоб влади заборонили одиникий в Канаді український робітничий часопис, щоб депортувати передових робітників в українських робітничих організаціях, щоб проганяти немилых йому евідомих робітників в його околиці з роботи, а на їхнє місце, щоб брати тих, кого він порекомендував-б. А щоб ці свої бажання висловити перед панами, треба було лекції брехні, яку він назвав інформаціями про Українців.

Коментарів до цих плюгових блявотин Ситника не треба. Як-що ми згадали про них, то тільки тому, щоб пригадати українським робітникам та фермерам, що роблять і як про нас інформують своїх панів, яким вони служать в Канаді, такі українські інтелігенти-неньколюбці, як Ситник. Такої підлоти у инших народів не тільки в Канаді, але й в цілому світі здається нема.

АМЕРИКАНІЗАЦІЯ КАНАДИ.

Канада від часу останньої війни щораз більше визволяється від впливу Англії, та переходить у сферу господарства Злучених Держав. Давніше Канада діставала капітал з Англії; перед війною Канада продавала свої сирці Англії. Від часу останньої війни Злуч. Держави випихають звідси Англію та займають її місце. Англія не могла під час війни доставляти кольоніялні товари та мусіла за кольоніяльні товари заплатити фантастичні ціни.

Про скорий розвиток Канади свідчать ці цифри: У 1919 р. число промислових підприємств у Канаді, в порівнянні до 1915 р. подвоїлось, число робітників зросло з 497,000 на 682,000, хотай много робітників служило при війську. Своєрідний капітал, що був владений в канадійській індустрії, зріс за той час з 1.99 на 3.23 мільярдів доларів а вартість річної продукції з 1.4 на 3.5 мільярдів доларів. Це найбільший розвиток, що нам відомий з історії індустріального розвитку. Веретена, що виробляють бавовну, з 860,000 в 1914 р. збільшились в 1920 р. на 1.2 мільяонів. У 1914 р. продукція сталі вносила 3/4 мільйонів тонн, у 1918 р. 1.7 мільйонів тонн. У 1913 р. в канадійській індустрії працювало 47 мільйонів фунтів шерсті, а в перших 6-ох місяцях 1914 р. всього 37 мільйонів. До 1913 р. Англія дала Канаді 515 мільйонів фунтів стерлінгів.

Перед війною Злучені Держави вкладали невеликі капітали в Канаді, бо вони самі мали за кордоном довги. У 1913 р.

3 міжнародного робітничого руху

З'їзд чехословацької комуністичної партії.

В Празі почався в початку цього місяця з'їзд чехословацької Комуністичної Партії.

Голова центрального комітету Муня у вступній промові підкреслив конечну потребу масової організації червоної допомоги проти білого терору і заявив, що партія не боїться загрози заборони в разі, коли вона ухвалить резолюцію 5-го Конгресу Комінтерну в національній справі. З'їзд ухвалити всі резолюції Комінтерну й партія настирати їх здійснюватиме. Далі Муня скарактеризував завдання партії і підкреслив, що реакції буде дано у спільну одсіч, коли Компартия зуміє втягти широкі пролетарські маси до боротьби.

Вернік вітав Російську Комуністичну Партію, як керівника світового пролетаріату.

Долежал протесту проти білого терору в Словачії та Прикарпатській Україні.

Секретар Ц.К. Запотоцький зробив доклад про діяльність партії.

Партійні виступи — заяви Запотоцький, — були успішні. Ми не вступали, але в той же час не надали партії неопосильних завдань. Правильне пристосування гасла єдиного фронту змінило вплив партії. До моменту Жовтневих німецьких пойдій у Чехословацькій не було революційних передумов, але ми всемірно готували виконати обовязок пролетарської солідарности. Наш організаційний апарат, що не має революційного виробування, без сумніву, виявив багату, без Голумне завдання Ц.К. ми вбачаємо в тому, щоб зберегти масову революційну

100,000 АНГЛІЙСЬКИХ МАЙНЕРІВ БЕЗ РОБОТИ.

Пані Доса дає свої наслідки. У Великій Британії 100,000 майнерів ходять без заняття. Як видно дешевий англійський вуголь витискає англійський. Видно також, що консервати правду говорили, немовби то з їхнім поворотом до влади в Англії запанує "добробут". Він вже починається.

ШІСТЬ КОМУНІСТІВ В НОРВЕЖСЬКІМ ПАРЛЯМЕНТІ.

Під час останніх виборів до парламенту в Норвегії вибрано шістьох комуністичних послів. Комунізм був одною з найважливіших справ, довкруги яких провадилася виборча боротьба.

Консерватисти здобули 44 мандати і мають контроль над парламентом. Норвежська Партія Праці здобула 24 мандати.

ТЕРОР ПРОТИ КОМУНІСТІВ В БОЛГАРІІ.

З Софії насліді вісти, що там поліція почала робити масові трусї і арештувати комуністів. Розгромлено велику друкарню, що належала до Комуністичної Партії. Арешти ці зроблено в звязку з робітничими заколотами, що відбулися в місті і зважаючи на селянський рух, що охопив кілька районів коло Софії.

АРЕШТИ УКР. МОЛОДІ.

Як подає львівське "Діло" в Луцьку заарештовано біля 40 осіб, яких запідозрено в приналежности до Комуністичного Союзу Молоді. Трусї й арешти молоді переведено також в місті Дубні та по цілому холмському повіті.

АРЕШТИ КОМУНІСТІВ.

В Берліні заарештовано 40 учасників конференції, що була організована Комуністичною Партією — активних робітників. Причини арешту не знаємож в місті Дубні та по цілому холмському повіті.

СОЦІАЛ-ЗРАДНИКИ НАПАДАЮТЬ НА КОМПАРТІЮ.

На передвиборчих зборах соціал-демократів в Берліні промови, що виступали, напали на Комуністичну Партію, а потім на націоналістів.

ПЕРЕДВИБОРЧА ПРАЦЯ КОМПАРТІІ НІМЕЦЬЧИНІ.

Комуністична Партія організувала в Берліні передвиборчий мітинг, який мав значний успіх. Ухвалено резолюцію опору проти класової юстиції і за вербування нових членів до партії. Одночасно компартия успішно провела установчі збори червоного бойового союзу молоді.

АРЕШТИ КОМУНІСТІВ.

В Берліні заарештовано 40 учасників конференції, що була організована Комуністичною Партією — активних робітників. Причини арешту не знаємож в місті Дубні та по цілому холмському повіті.

В КРАЇНІ НЕВОЛІ І СЛІЗ.

В ПАНСЬКІЙ НЕВОЛІ.

(З листа з Галичини до "Більшовика".) Немає радости в нашому галицькому печлі. Одно тільки, з чого можемо радити і чим можемо гордитися, це — віра й надія в перемогу працюючих, помімо страшних мук, холодних тюрм і знущань.

Після п'ятимісячної тюрми, нарешті виїшли на волю провідники української — лівої соціал-демократії. Але сама партія заборонена, партійні льокалі, редакції й секретаріат і досі опечатані. Все знищено, заарештовано, розбито. За те підносять свої голови петлюрівські "соціалісти", колишні нещасні міністри, що в 1920 році підписали ганебний договір з панською Польщею. Вони в спільні з польською поліцією і польським урядом роблять заходи до створення львівської Української Соціал-Демократичної Партії, щоб поборювати дійсний соціалістичний і комуністичний рух серед українських робітничих і селянських мас.

Головніші з них це бувші міністри Петуричи—Мазепа, Безпалко, др. В. Старосольський, далі відомий угодовець Микола Ганкевич, др. Домбчевський, деякі студенти-фашисти та члени Польської Партії Соціалістичної з походження Українці. Робітничих мас за собою вони не мають та й не дбають про це. Для них потрібна фір-

ма У.С.Д.П., щоб брати гроші від польського уряду.

Перед дійсними соціалістами Західної України, що загнані польською владою в підпілля, стоїть тяжке завдання — їм доводиться боротися на два фронти: з пансько-шляхетською неволею і з українськими соціал-зрадниками, яким у всьому допомагає польська поліція і польські соціал-патріоти. Та все такі наші товариші не падають духом, підла-продажна робота різних зрадників тільки додає їм сили.

Працюючі маси духом і ділами з тими, які гнуть роками по польських тюрмах і сімло йдуть ріжкою дорогою до визволення працюючих.

ОПОВІДАННЯ ВТІКАЧА.

Політичний емігрант (утікач) Українець Семчук, що просидів у польській тюрмі три роки, прибувши до Харкова, розповідає ось що про польські тюрми: "У липні 1921 року мене разом з 10. товаришами видав провокатор Чорноус і ми були заарештовані в містечкові Рудзюново. Мене, каже тов. Семчук, посадили в одиночку разом із панським шпигуном. Вночі мене викликали і відправили під вартою в те село, де було призначено мені й товаришам збиратися для дальшої роботи. Під час допиту у команданта

мені загрожували смертю, коли я не викажу їм своїх товаришів по революційній роботі. Коли я відмовився це зробити, командант ударив мене по голові револьвером, кинув на землю й бив ногами.

Коли нас звели віч-на-віч з панським провокатором шпигуном Чорноусом, мене знов били стільцями й дрочками.

У Луцькій тюрмі, коли допитували, що звязали мокрою вірвовою руки й ноги. Мене продержали так три дні і після цього руки та ноги мої дуже опухли. Допитували мене від 4 години дня до 2 години ночі.

Потім судили і смертну кару мені замінили на 16 років каторги. Життя по польських тюрмах не краще смерті. Мене довели до відчаю, і я разом з 4 товаришами наважився тікати. І мені пошастило втікти тільки в 1924 році.

ОДИН ІЗ БАГАТЬОХ.

Польська поліція заарештувала в Галичині селянина Савка за те, що бушито він брав участь у партзанському загоно. Заарештованого Савка дуже били прикладами під час турсу в його хаті.

В поліції Савка били, пекли ноги розпаленим залізом, доки він не впаде непритомний. Тоді поліція кинули його на підлогу, били чобітьми доти, аж кров пішла з рота й носа.

У тюрмі Савка теж били, страшенно знущались над ним і все вимагали від нього, щоб він признався в своїх провинях. Коли-ж справа прийшла перед суд, то навіть польський суд за Савком вини не нашав.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ,

що в найбільшу суботу 29. листопада Театральна Робітничая Студія при У.Р.Д. у Вінніпегу виставить свою другу віршеву виставу? А буде нею прекрасна-нова драма М. Ірчана з часів війни"

РОДИНА ЩІТКАРІВ.

Приходить всі громадо, щоб не ложили потім!